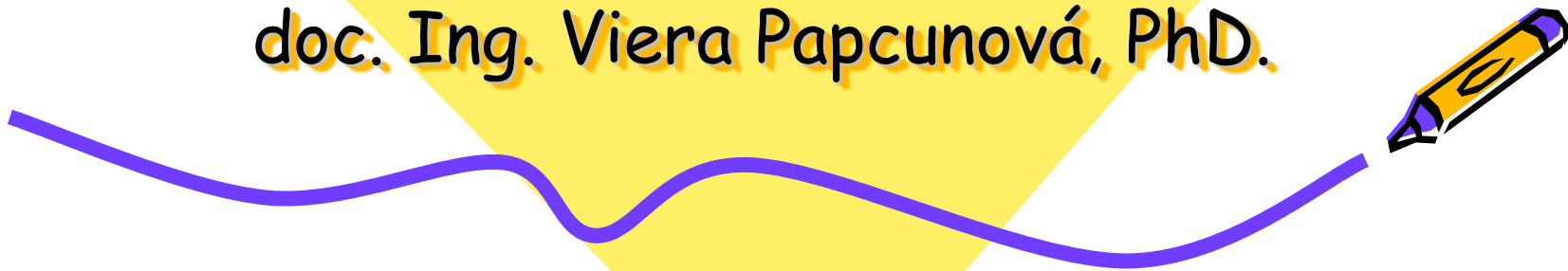
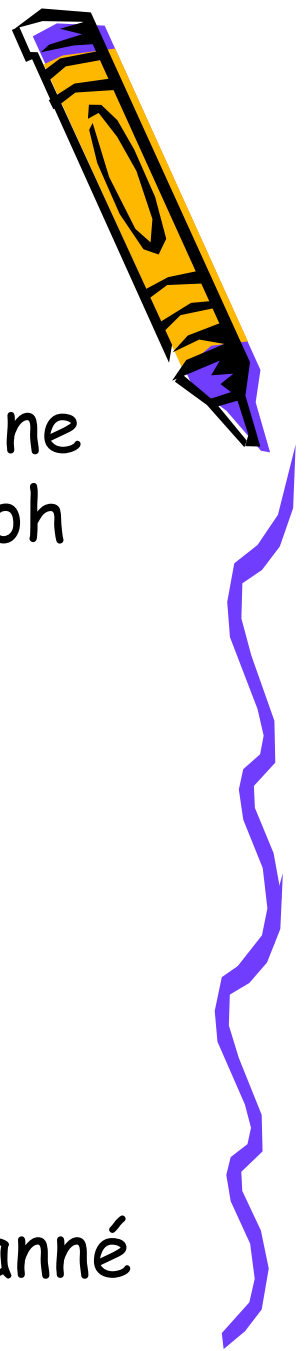

Financovanie obcí v SR

doc. Ing. Viera Papcunová, PhD.

Vymedzenie a charakter funkcií verejnej správy

- **Materiálne poňatie verejnej správy** - súhrn všetkých činností, ktoré predmetne súvisia so zabezpečením verejných úloh
- **Formálne poňatie verejnej správy** - organizačná štruktúra verejnej správy
- **Typy funkcií:**

Riadiace - organizátorské

Regulatívne - mocensko - ochranné

Vymedzenie a charakter funkcií verejnej správy

- Riadiace - organizátorské funkcie

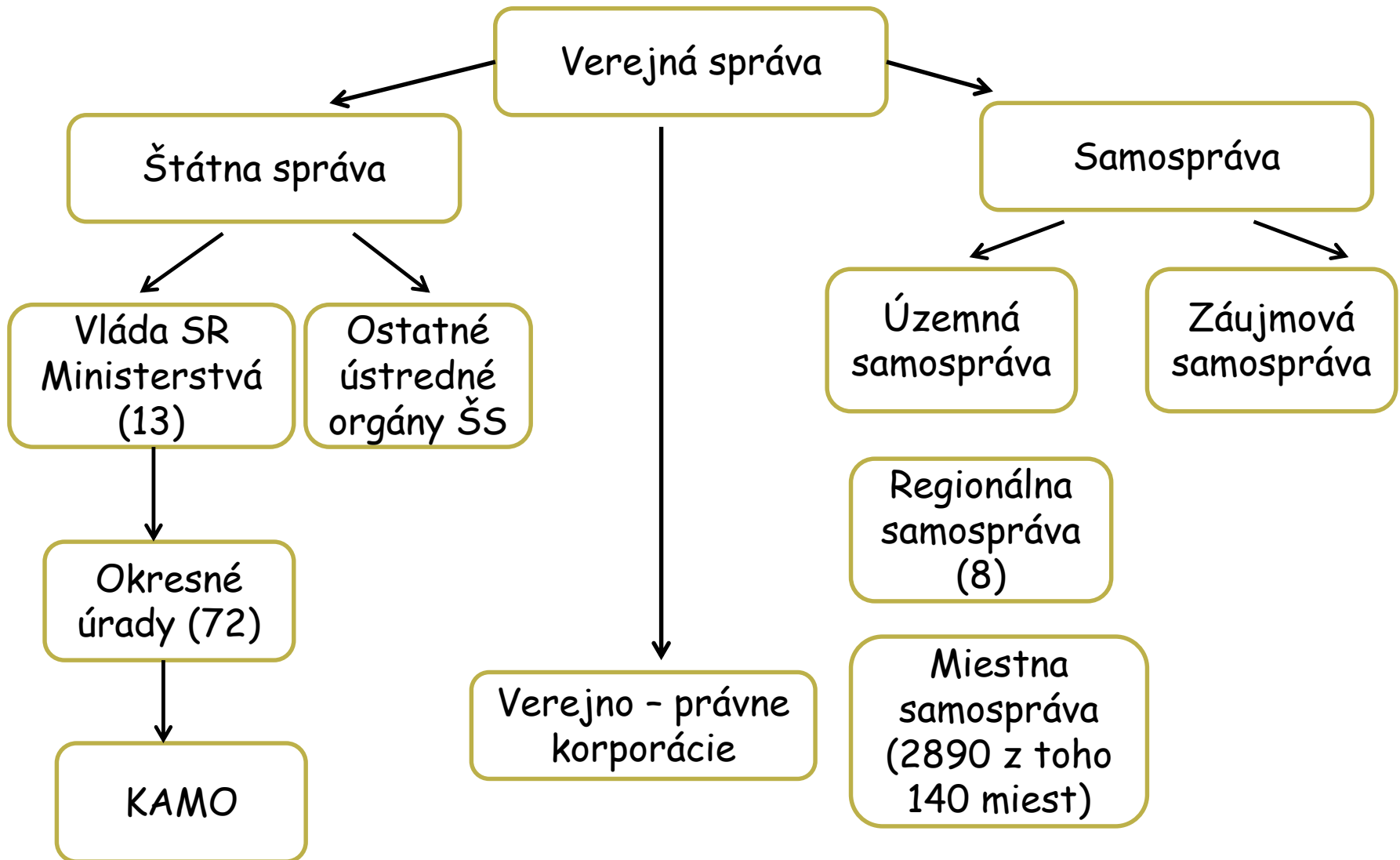
Uskutočňujú všetky organizačné jednotky VS. Ich poslaním je ovplyvňovanie riadeného systému v záujme dosiahnutia vytýčených cieľov.

- Regulatívne - mocensko - ochranné funkcie

Sú výrazom mocenskej podstaty štátu a jeho podriadených organizačných jednotiek (štruktúra územnej ŠS), možnosť plnenia vynútiť si donucovacími metódami (pokuta, zákaz činnosti a pod.)

Decentralizáciou sa váha regulatívnych funkcií znižuje.

Štruktúra verejnej správy od 01.10.2013

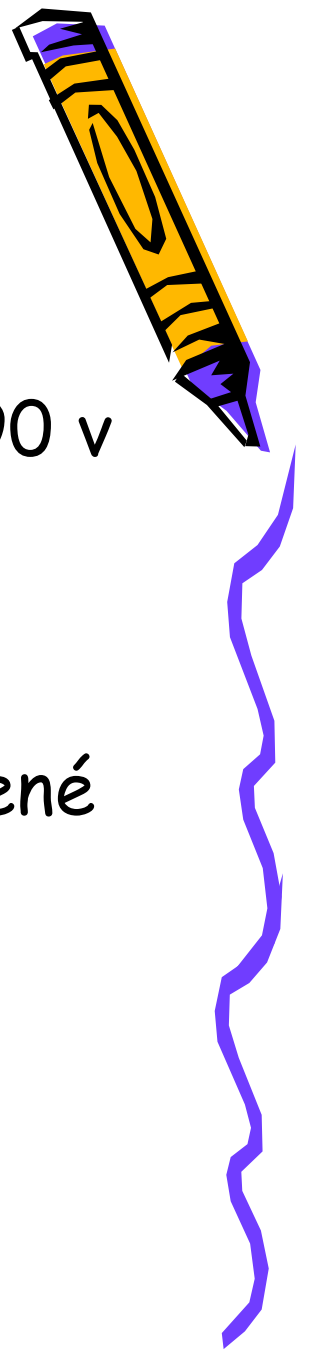
Technicko - organizačné princípy

Technicko - organizačnými princípmi sa riadi formálna štruktúra VS

- 1) Územný a vecný princíp - územné členenie a obsahové vymedzenie VS
- 2) Princíp centralizácie a decentralizácie
- 3) Princíp koncentrácie a dekoncentrácie - vertikálna a horizontálna
- 4) Kolegiálny a monokratický princíp - spôsob rozhodovania orgánov VS
- 5) Volebný a menovací princíp - súvisí s kreovaním orgánov VS

Modely verejnej správy

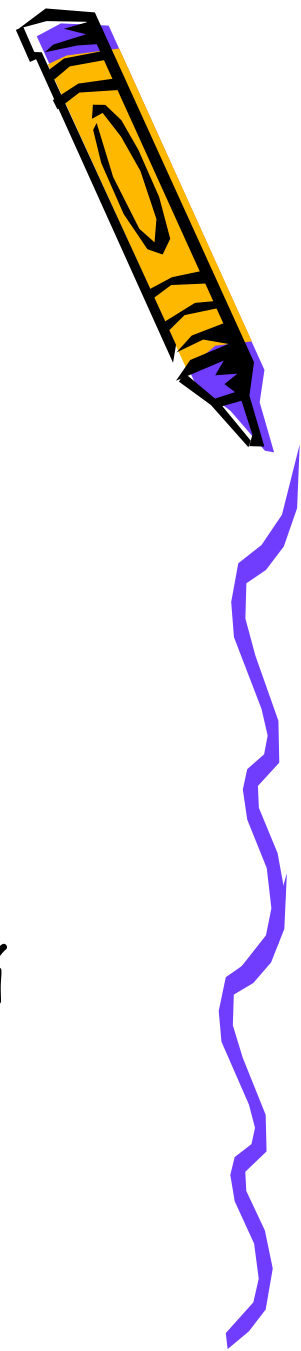

- **Integrovaný (spojitý) model**- do r. 1990 v SR, prepojenie až integrácia štátnej správy a samosprávy
- Existencia a ciele samosprávy sú odvodené od záujmov a cieľov štátu - dominancia štátu a jeho orgánov pri riešení úloh verejného záujmu

Modely verejnej správy

- Duálny model - po roku 1990 v SR - organizačne oddelenie štátnej správy a samosprávy
- ŠS aj samospráva má vlastnú štruktúru a kompetencie, financie
- Existuje vzájomná koordinácia pri napĺňaní záujmov v území

Modely verejnej správy

- Rozštiepený - zmiešaný model
- Predstavuje určitý kompromis medzi spojitým a duálnym modelom.
- Centrálna vláda výrazne ovplyvňuje pôsobenie verejnej správy na regionálnej úrovni.
- Na miestnej úrovni sú vytvorené podmienky pre rozhodovanie o veciach verejných pre zastupiteľstvo.

Tento model je uplatňovaný najmä v škandinávskych krajinách.

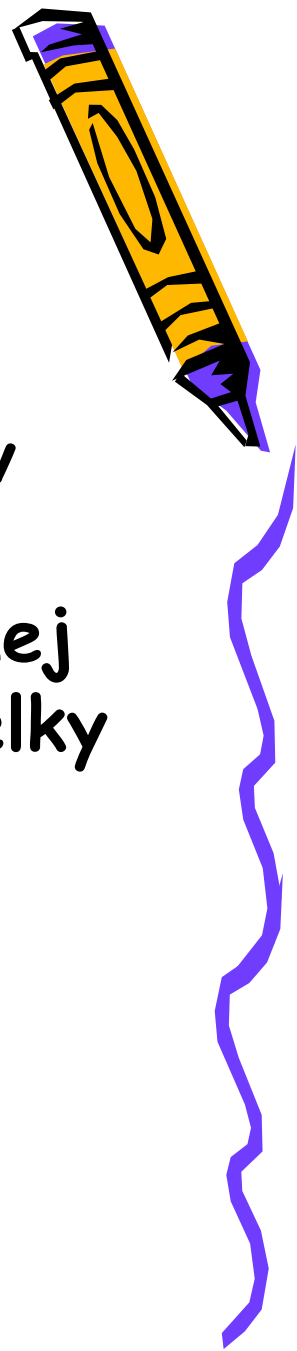
Reforma verejnej správy v SR

- celková zmena filozofie vo vzťahu k verejnej správe,
- permanentný proces prebiehajúci v čase,
- komplex vzájomne pôsobiacich vecných zmien súvisiacich s reformným procesom (reforma kompetencií, reforma verejných financií, reforma riadenia a vzdelávania vo verejnej správe a pod.)
- Etapy reformy:
 - I. začiatok reformy v r. 1990-1991
 - II. - reforma územnej štátnej správy v r. 1995-1996
 - III. - systémová reforma verejnej správy po r. 1999

Decentralizácia kompetencií

- Vychádzala z rozdelenia kompetencií do 3 základných kategórií:
- **kompetencie, ktoré sú nedeliteľné a môže ich zabezpečovať výlučne štátna správa**- obrana štátu, zahraničná politika, zákonodarstvo, fiškálna politika, menová, daňová a mzdová politika a pod.
- **kompetencie územnej samosprávy**, v rámci ktorých prechádzajú ďalšie kompetencie na miestnu samosprávu a novokonštituovanú regionálnu samosprávu v oblasti matrík, školstva, zdravotníctva, sociálnej pomoci a pod.
- **delené kompetencie**, ktoré sa uplatňujú u tých služieb (úloh), kde na ich výkone participuje štát aj územná samospráva. Túto tvoria najproblémovjšie kategórie z hľadiska del'by kompetencií medzi štát a samosprávu.

Decentralizácia kompetencií

- Prijatím zákonov č. 302/2001 Z.z. o samospráve vyšších územných celkov a č. 416/2001 Z.z. o prechode niektorých pôsobností z orgánov štátnej správy na obce a na vyššie územné celky a ďalších zákonov sa proces decentralizácie kompetencií začal postupne realizovať.

Dekonzcentrácia kompetencií

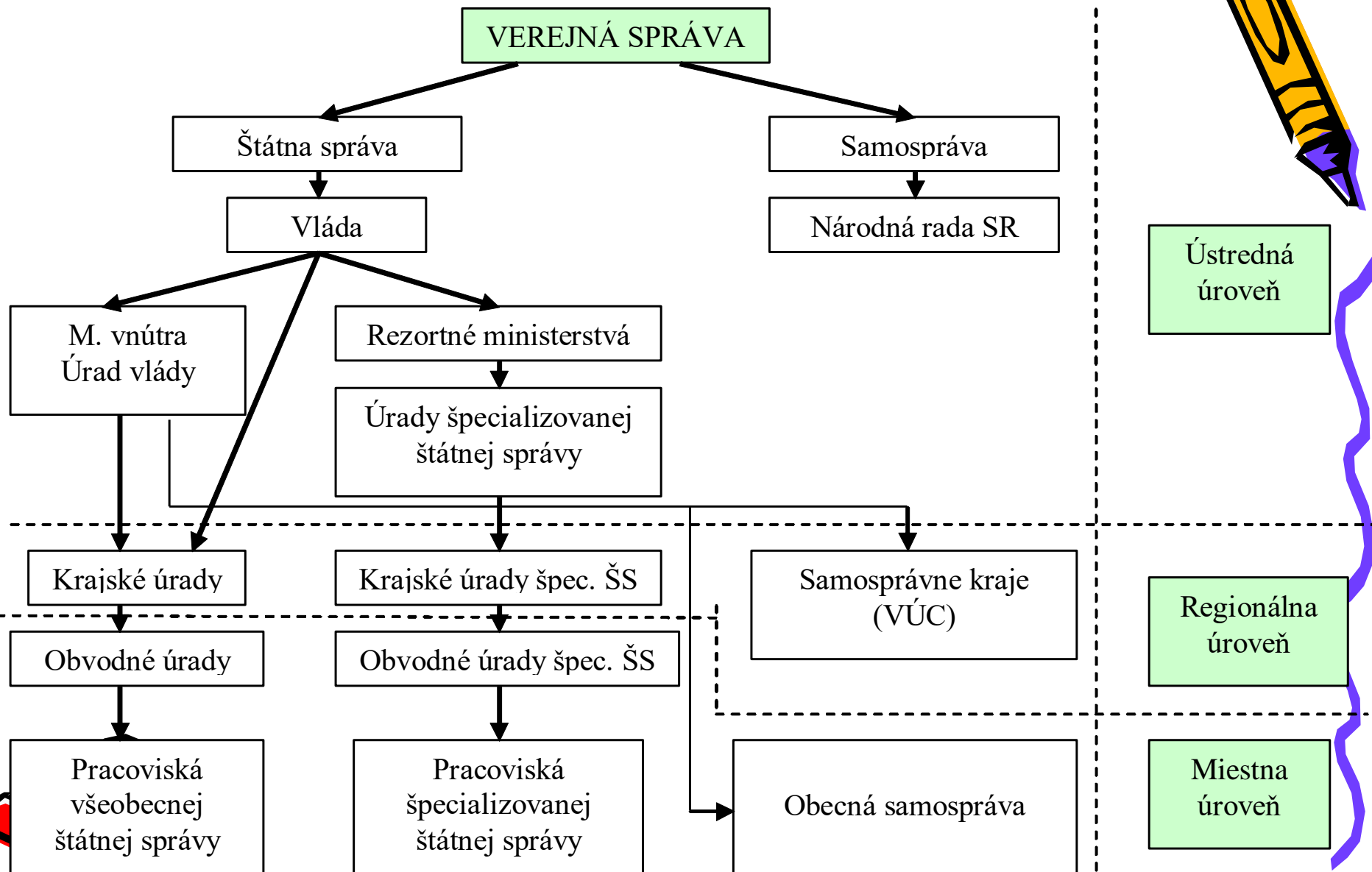
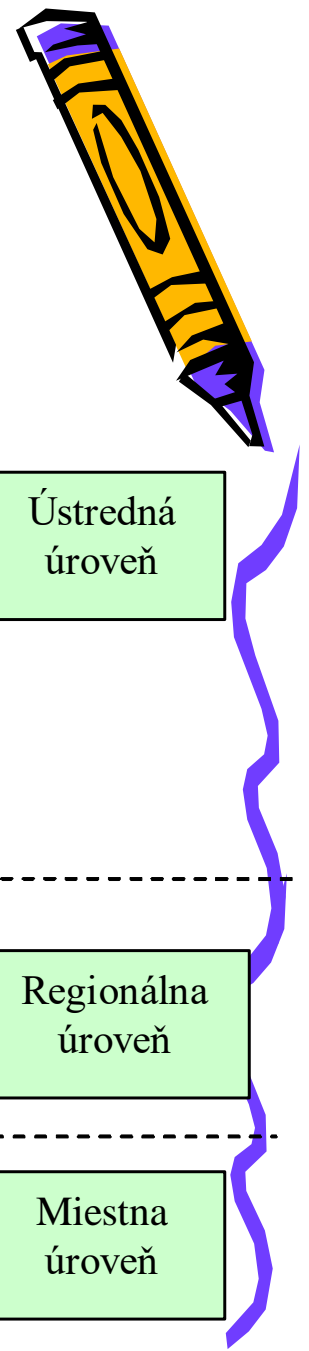
- Sa začala realizovať od 1.1.2004.

S ňou je spojený:

- zánik okresných úradov štátnej správy so všeobecnou pôsobnosťou,
- posilnenie špecializovanej štátnej správy na úrovni krajov,
- vznik obvodných úradov všeobecnej a špecializovanej štátnej správy a sietí pracovníkov so všeobecnou štátnou správou ako i pobočiek špecializovanej štátnej správy.

Organizačná štruktúra verejnej správy na Slovensku od 1.1.2004

Fiškálna decentralizácia

Zmena v systéme financovania samospráv sa uskutočnila v dvoch etapách:

- **I. etapa - r. 2004**

- Zvýšenie autonómnosti rozhodovania samospráv tým, že dotácie štátu na výkon vlastných kompetencií sa zmenili z účelových na neúčelové
- Financovanie prenesených kompetencií sa naďalej zabezpečovalo účelovou dotáciou

Fiškálna decentralizácia

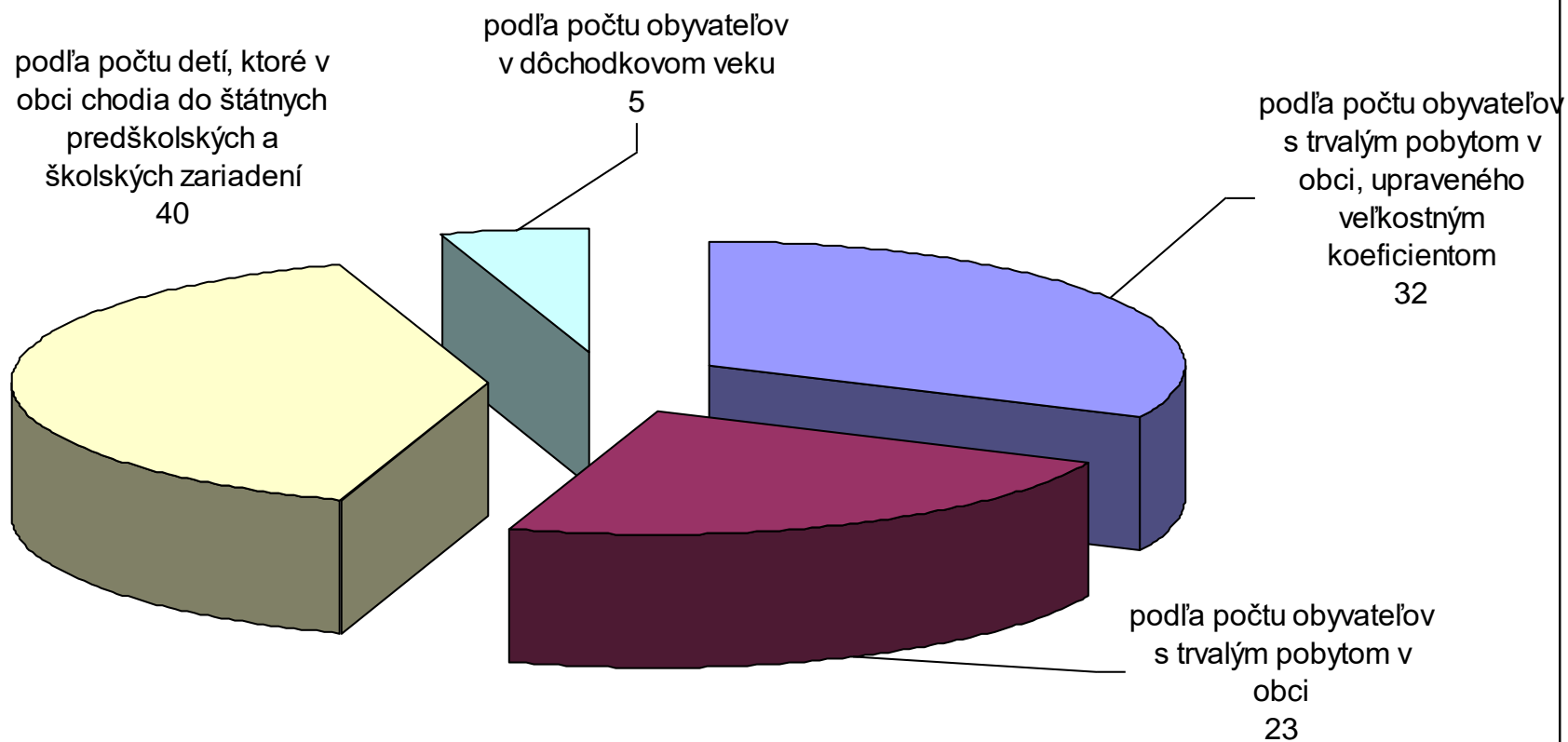

- **II. etapa 1.1.2005**
- vyčlenenie celkového objemu prostriedkov, ktoré prestanú byť príjmami štátneho rozpočtu a stanú sa príjmami samospráv
- Určenie spôsobu rozdelenia týchto prostriedkov do rozpočtu samospráv

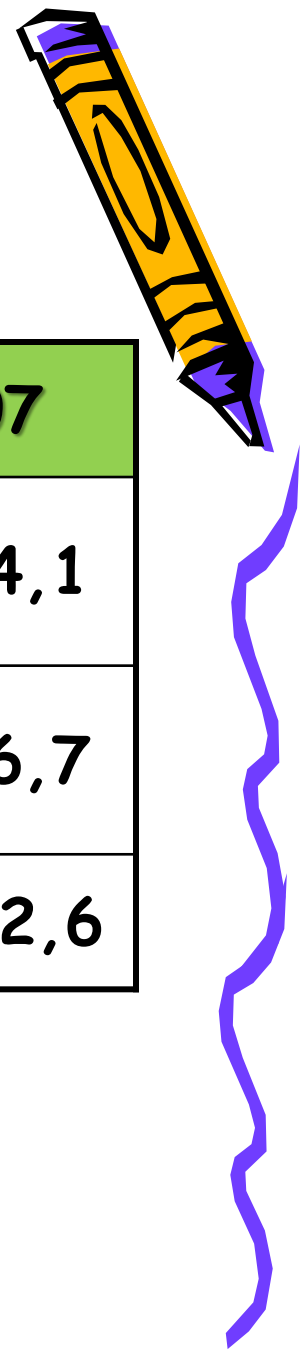

- Základom nového systému financovania územnej samosprávy je určenie dane z príjmov fyzických osôb za jedinú podielovú daň
- Výnos tejto dane je rozdeľovaný medzi:
 - miestnu samosprávu - 70,3 % (01.01.2005 - 31.12.2011), 65,4% (01.01.2012 - 31.12.2013), 67% (01.01.2014 - 31.12.2014), 68% (01.01.2015 - 31.12.2015), 70% (01.01.2016 - súčasnosť)
 - vyšší územný celok - 23,5 % (01.01.2005 - 31.12.2011), 21,9% (01.01.2012 - 31.12.2015), 30% (01.01.2016 - súčasnosť)
 - štát - 6,2 % (01.01.2005 - 31.12.2011), 12,7% (01.01.2012 - 31.12.2013), 11,1% (01.01.2014 - 31.12.2014), 10,1% (01.01.2015 - 31.12.2015), 0% (01.01.2016 - súčasnosť)
- Zároveň sú určené aj pravidlá a jednotlivé kritériá (vrátane veľkostného koeficientu) a ich váha, na základe ktorých sa tieto zdroje rozdeľujú medzi jednotlivé konkrétne samosprávy.

Delenie prostriedkov medzi obce

Prínos fiškálnej decentralizácie pre rozpočty územnej samosprávy

v mil.€	2005	2006	2007
Starý systém (rozpočet)	1 123,8	1 154,1	1 184,1
Nový systém (skutočnosť)	1 249,1	1 277,5	1 436,7
Rozdiel	+ 125,3	+ 123,4	+ 252,6

Zdroj: MF SR

Dopad fiškálnej decentralizácie na finančné hospodárenie obcí

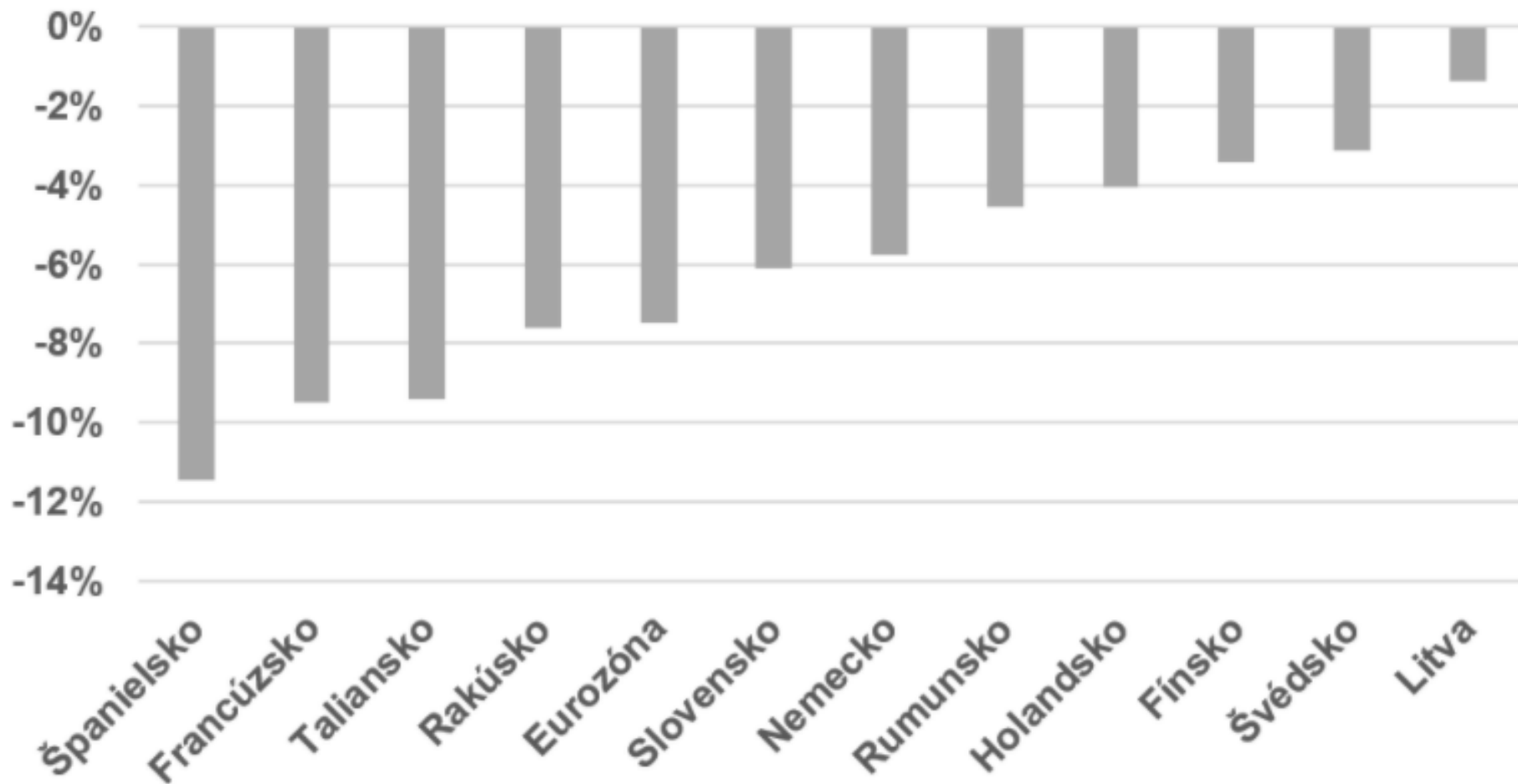
	2002		2004		2006		2009	
	mil.€	%	mil.€	%	mil.€	%	mil.€	%
Bežné príjmy celkom	770		1 848		2 317		2 806	
Z toho								
DPFO	242	31,4	278	15,1	1 001	43,2	1 206	42,9
DPPO	61	7,9	73	3,9	-		-	
Cestná daň	33	4,2	39	2,1	-		-	
Daň z nehnuteľnosti	123	15,9	141	7,6	223	9,6	254	9,05
Špecifické dane	134	17,4	162	8,7	129	5,5	158	5,6
Granty a transfery	458	59,4	939	50,8	676	29,1	871	31,1

Zdroj údajov: MF SR, vlastné spracovanie

Dopad fiškálnej decentralizácie na finančné hospodárenie obcí

	2013		2015		2019		2020	
	mil.€	%	mil.€	%	mil.€	%	mil.€	%
Bežné príjmy celkom	3 185		3 546		2 791		2 841	
Z toho								
DPFO	1 226	38,5	1 467	41,4	2 215	79,4	2 187	76,9
Daň z nehnuteľnosti	316	9,9	324	9,1	364	13,0	427	15,0
Špecifické dane	177	5,6	181	5,1	209	7,5	225	7,9
Granty a transfery	921	28,9	1 005	28,3	1 357	48,6	1 591	56,0

Graf: HDP v EÚ, 1. až 3. kvartál 2020, v %

Fojtík, B. 2020. Ako koronakríza ovplyvnila cestovný ruch

Úlohy rozpočtu obce

- ✿ plán, ktorý zabezpečuje solventnosť obce
- ✿ stanovuje priority obce
- ✿ rozdeľuje zdroje medzi rôzne aktivity obce a určuje zameranie činností v rozpočtovom období
- ✿ poskytuje oprávnenie pre výdavky
- ✿ poskytuje súhrnnú informáciu o finančnej situácii

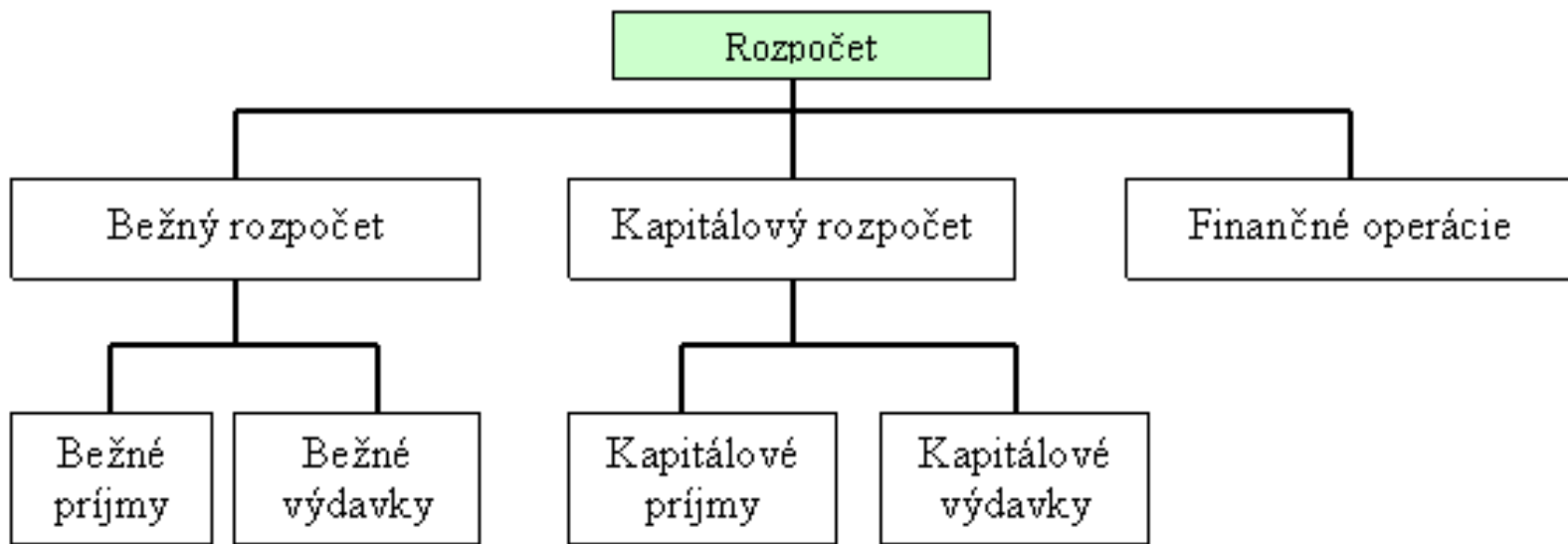
Organizácia - zostavenie rozpočtu

Pri zostavovaní rozpočtu hľadáme odpoveď na 3 otázky:

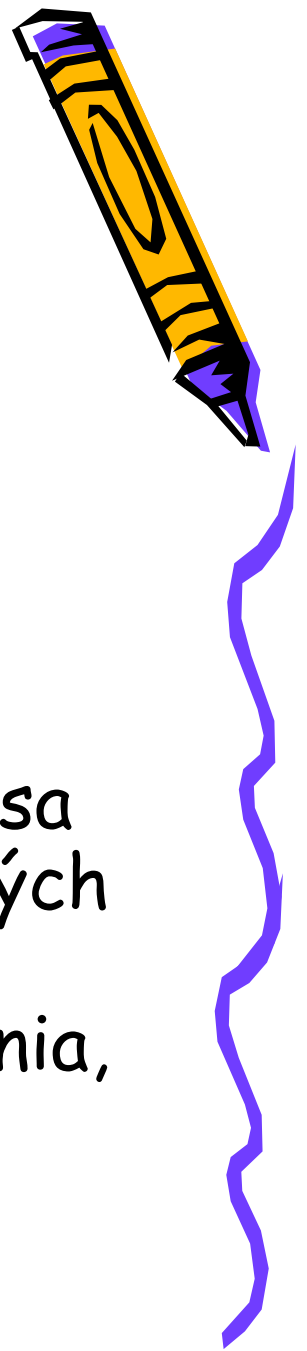
- aký typ rozpočtovania budeme používať?
- akú štruktúru bude mať rozpočet ?
- kto za tento proces nesie zodpovednosť?

Bežný rozpočet obce

- ▶ **Bežný rozpočet** sa zostavuje ako bilancia bežných príjmov a bežných výdavkov vzťahujúcich sa k rozpočtovému roku.
- ▶ Bežný rozpočet slúži obciam na zabezpečovania **bežného** (každodenného) **chodu obce**. Ide o príjmy a výdavky, ktoré sa pravidelne opakujú (napr. príjmy z podielových a miestnych daní, mzdy a odvody zamestnancov, nákup krátkodobého vybavenia, náklady spojené s bežnou údržbou a pod.).

Bežný rozpočet obce

Príjmy bežného rozpočtu:

- ▶ 100 - Daňové príjmy
- ▶ 200 - Nedaňové príjmy
- ▶ 300 - Granty a transfery
- ▶ 400 - Príjmy zo splácania úverov a pôžičiek a z predaja majetkových účastí
- ▶ 500 - Prijaté úvery

400 + 500 patria do príjmových finančných operácií

- **Daňové príjmy:**

- Podielová daň (výnos dane z príjmov poukázaný územnej samospráve)
- Miestne dane

- **Nedaňové príjmy:**

- Príjmy z podnikania a z vlastníctva majetku
- Administratívne poplatky
- Úroky z úverov
- Iné nedaňové príjmy

- **Granty a transfery:**

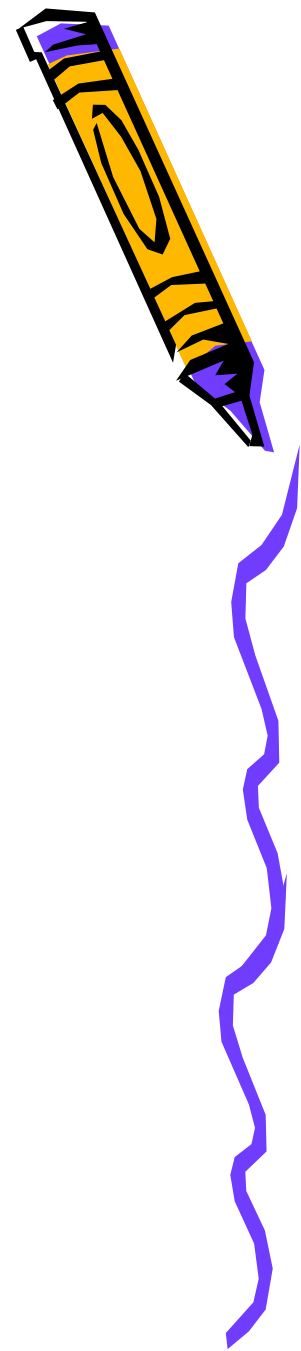
- Transfery v rámci verejnej správy

Tab. 4.6: Miestne dane a poplatky v rozpočtoch obcí SR

Stav do roku 2004	Stav od roku 2005
Dane:	Dane:
1. daň z nehnuteľností (rok 1993)	1. daň z nehnuteľností
Poplatky:	
1. miestny poplatok (MP) za psa	2. daň za psa
2. MP za užívanie verejného priestranstva	3. daň za užívanie verejného priestranstva
3. lokalizačný poplatok	Zrušený od 1.1.1993
4. MP za predajné automaty (rok 1993)	4. daň za predajné automaty
5. MP za zábavné hracie prístroje (rok 1993)	5. daň za nevýherné hracie prístroje
6. MP za vjazd vozidla do historickej časti mesta	6. daň za vjazd a zotrvanie motorového vozidla v historickej časti mesta
7. MP za jadrové zariadenie	7. daň za jadrové zariadenie
8. MP za ubytovaciu kapacitu	8. daň za ubytovanie
9. MP za kúpeľný a rekreačný pobyt (MP za pobyt v kúpeľnom meste alebo mieste sústreďeného cestovného ruchu)	
10. MP z predaja tabakových výrobkov a alkoholických nápojov	Zrušený
11. MP z reklamy (rok 1993)	Zrušený
12. MP zo vstupného	Zrušený
13. MP za užívanie bytu alebo časti bytu na iné účely ako na bývanie	Zrušený
14. MP za zber, prepravu a zneškodnenie komunálnych odpadov a drobných stavebných odpadov	1. MP za komunálne odpady a drobné stavebné odpady

Zdroj: Zákon č. 544/1990 Zb. o miestnych poplatkoch, zákon č. 317/1992 Zb. o dani z nehnuteľností a zákon č. 582/2004 Z. z. o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady.

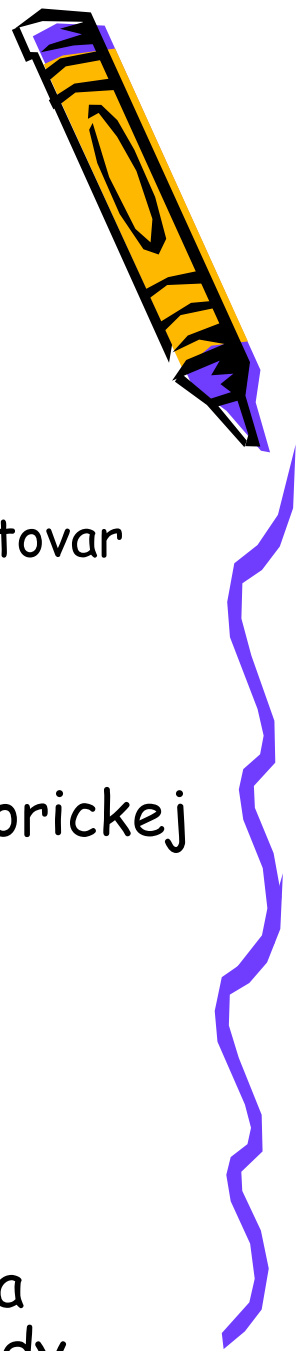

Miestnymi daňami, ktoré môže obec vyrubiť sú:

- a) daň z nehnuteľností,
- b) daň za psa, (počet psov)
- c) daň za užívanie verejného priestranstva, (prístupné pozemky v obci)
- d) daň za ubytovanie, (počet prenocovaní)
- e) daň za predajné automaty, (automaty, ktoré vydávajú tovar za odplatu)
- f) daň za nevýherné hracie prístroje, (hracie prístroje nevýdávajú peňažnú výhru)
- g) daň za vjazd a zotrvanie motorového vozidla v historickej časti mesta,
- h) daň za jadrové zariadenie
- i) poplatok za rozvoj

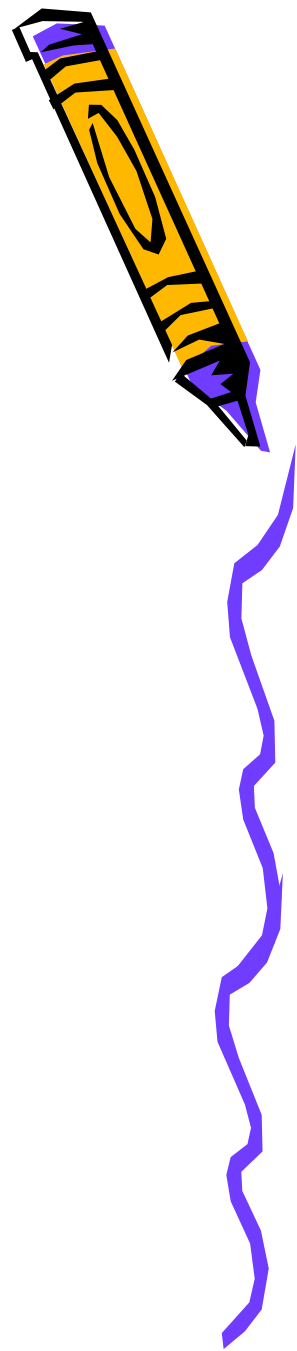

- ▶ Obec povinne vyrubuje miestny poplatok za komunálne odpady a drobné stavebné odpady.

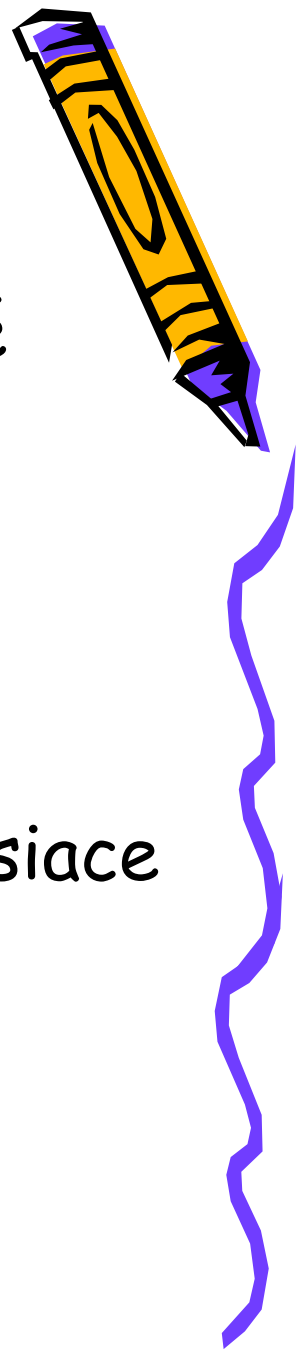
- Daňové příjmy obcí V ČR tvoří:
- daň z přidané hodnoty (DPH), - stát
- daň z příjmů právnických osob (DPPO), - stát
- daň z příjmů fyzických osob (DPFO), - stát
- daň z nemovitých věcí - stát
- daň z hazardu, - stát
- různé typy poplatků, zejména místní a správní poplatky - obce

- Stát - Finanční správa ČR

Výdavky bežného rozpočtu

- 610 mzdy, platy, služobné príjmy a ostatné osobné vyrovnania
- 620 poistné a príspevok do poisťovní
- 630 tovary a služby
- 640 bežné transfery
- 650 splácanie úrokov a ostatné platby súvisiace s úverom, pôžičkou, návratnou finančnou výpomocou a finančným prenájmom

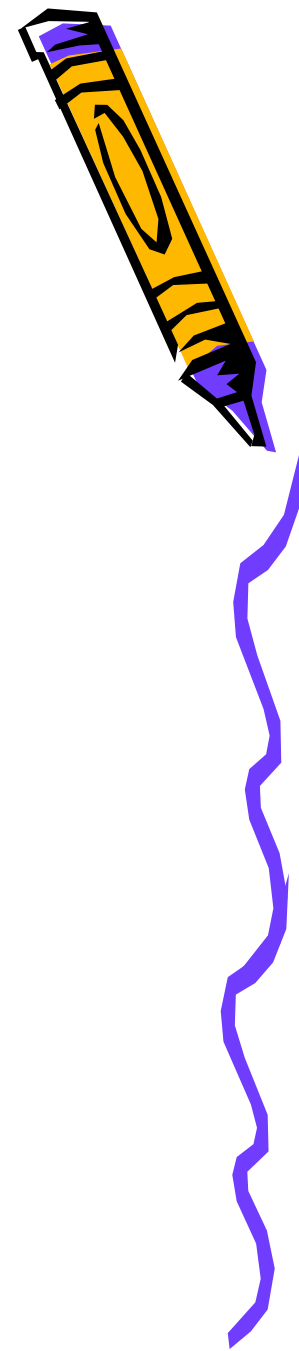

Kapitálový rozpočet obce

- ▶ **Kapitálový rozpočet** sa týka tvorby dlhodobých aktív, čo znamená, že *slúži na tvorbu majetku*, má investičný charakter.
- ▶ **Kapitálový rozpočet** môže byť plánovaný ako **prebytkový** (príjmy prevyšujú výdavky), ako **vyrovnaný** (príjmy = výdavky), ale môže byť aj **schodkový** (príjmy sú nižšie ako výdavky), ale len za podmienok stanovených zákonom č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy v znení neskorších noviel.

Kapitálový rozpočet obce

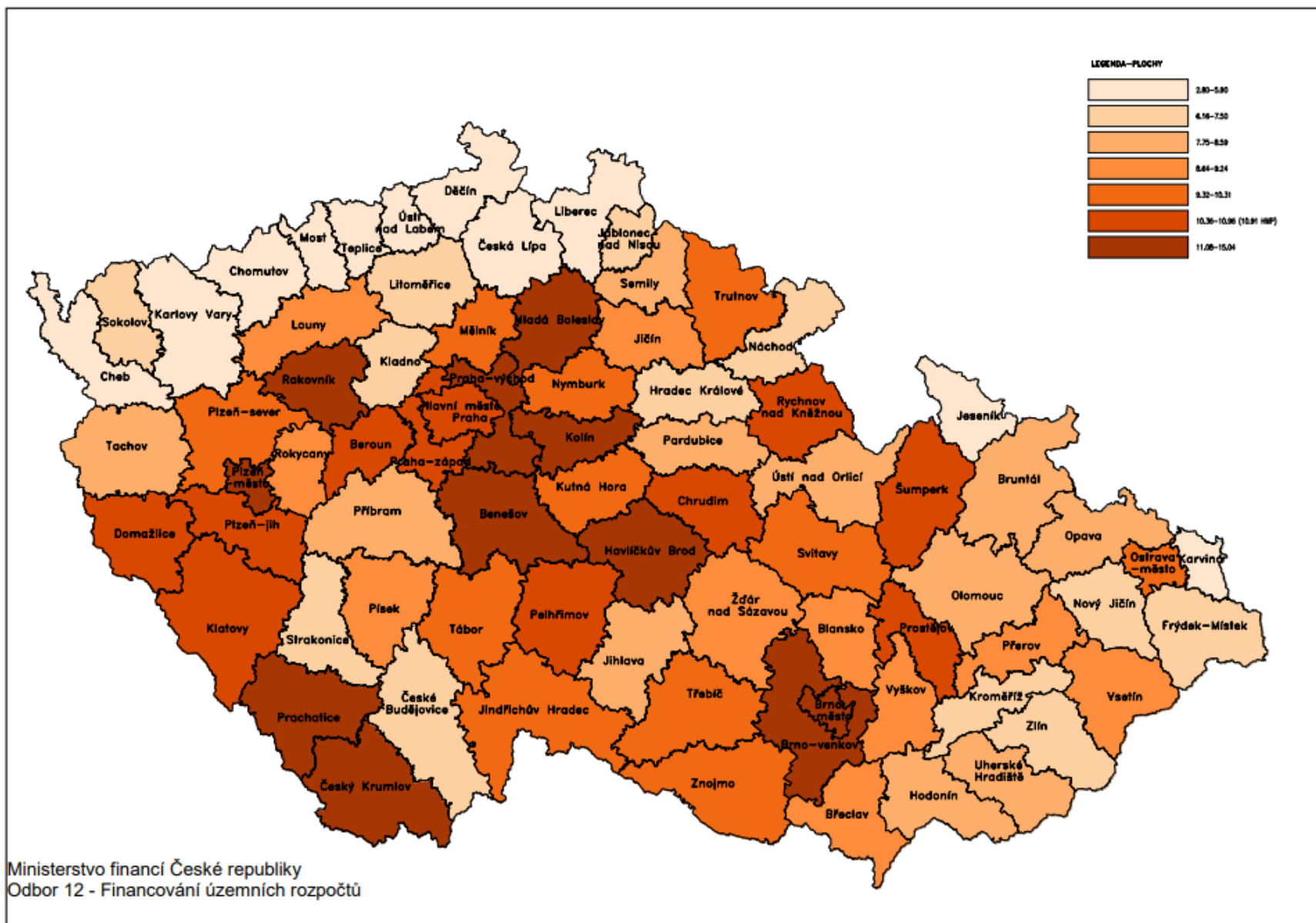

- *Kapitálové príjmy*
 - Príjem z predaja pozemkov
 - Príjem z predaja nehmotných aktív
- *Kapitálové výdavky*
 - obstarávanie kapitálových aktív
 - kapitálové transfery

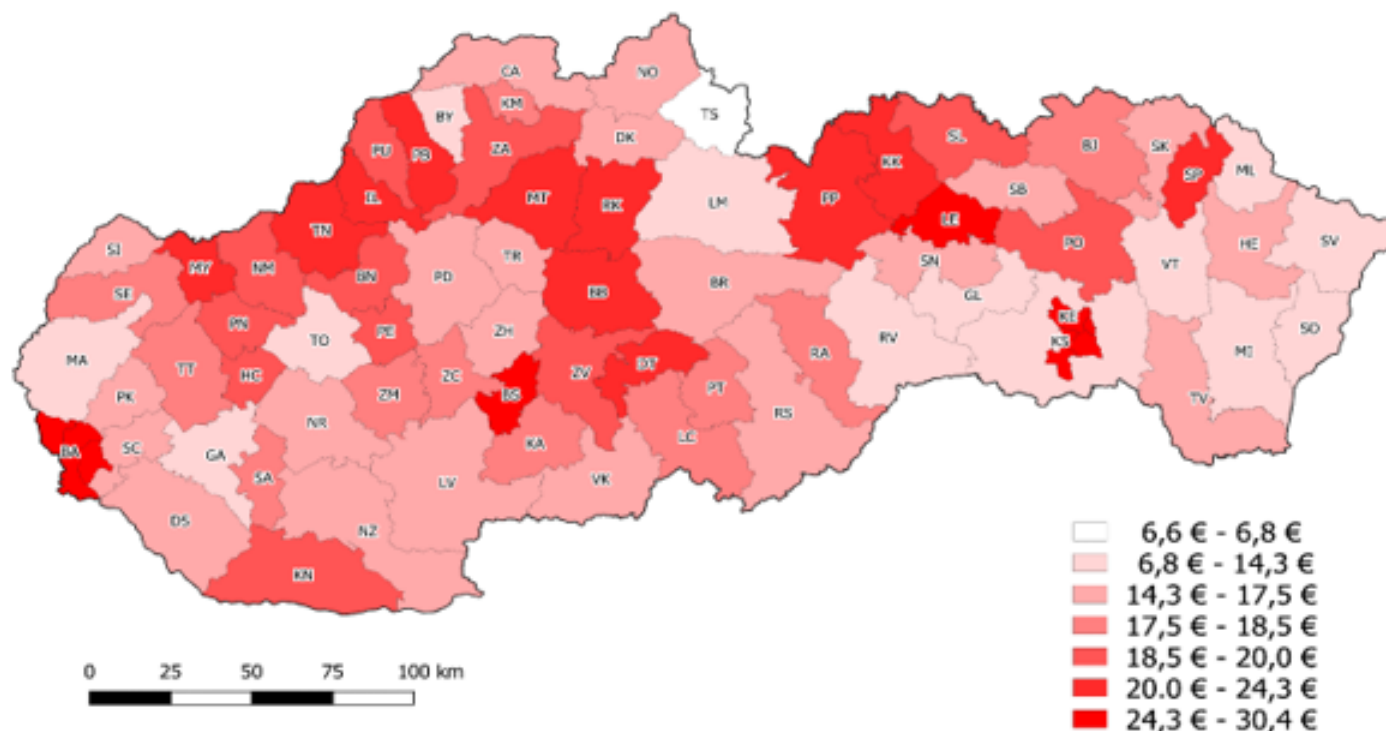

Státní závěrečný účet územních rozpočtů za rok 2020

Kapitálové výdaje obcí podle okresů v přepočtu na 1 obyvatele v roce 2020 (v tis. Kč)

Obr. 4.5: Návrtná finančná výpomoc počas krízy Covid-19 na 1 obyvateľa

Zdroj: Gabura, Žárská spracované podľa Ministerstva financií SR a Štatistického úradu SR.

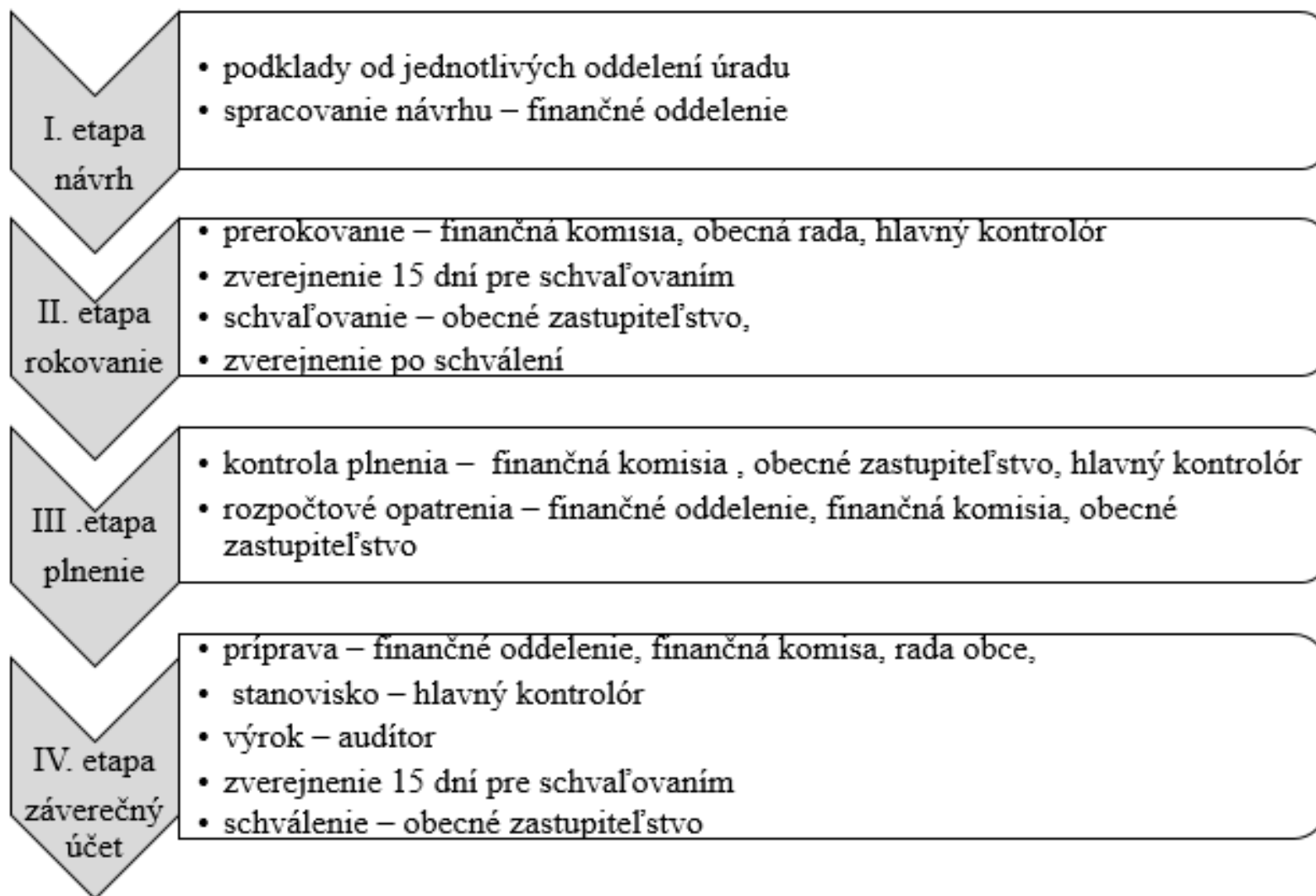
*je to vrátane 14 mestských častí Bratislavy a 16 mestských častí Košíc, pričom mestá sú brané ako jeden okres.

METÓDY ROZPOČTOVANIA A NÁSTROJE MANAŽMENTU ROZPOČTOVÉHO PROCESU

- **Metódy** rozpočtovania predstavujú **premyslené postupy** súvisiace s procesom zostavovania, plnenia a vyhodnocovania plnenia rozpočtu obce.
- **Nástroje** manažmentu rozpočtového procesu predstavujú **prostriedky** na uskutočňovanie **systematických analýz** a plánovania finančného hospodárenia obce.

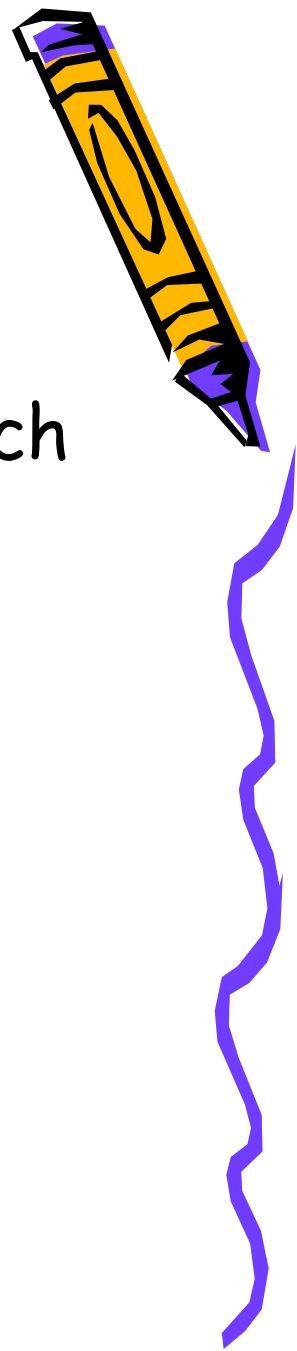

Obr. 4.2: Rozpočtový proces (na príklade SR)

Metódy rozpočtovania, ktoré môžu obce v rôznych kombináciách používať sú:

- položkové rozpočtovanie,
- tvorba rozpočtu pri stanovených finančných limitoch,
- tvorba rozpočtu pri stanovených vecných limitoch,
- tvorba približného rozpočtu,
- rozpočtovanie založené na nulovej báze,
- programové rozpočtovanie,
- výkonové rozpočtovanie.

Inkrementálne, historické, nákladové rozpočtovanie - prírastkové

- Položkové rozpočtovanie....

Moderné, dopytovo, výsledkovo a
výdavkovo orientované
rozpočtovanie - racionálne

- Programové rozpočtovanie
- Rozpočtovanie od nuly
(ZBB)
- Výkonové rozpočtovanie

položkové rozpočtovanie - založené na rozpočte minulého roka, jeho reálne dosiahnutých (rozpočtovaných) položkách, znížených/zvýšených napr. o mieru inflácie

Položky sa pripočítavajú alebo odpočítavajú k položkám z predchádzajúceho rozpočtu - prírastkový princíp najstarší model a najviac používaný.

- **Položkové rozpočtovanie** je najčastejšie používaným spôsobom zostavovania rozpočtu obcí.
- Jednotlivé položky výdavkov a príjmov sa klasifikujú podľa hlavných kategórií na bežné príjmy a výdavky, kapitálové príjmy a výdavky a finančné operácie
- Pri položkovom rozpočtovaní je problematické posúdenie efektívnosti vynaložených prostriedkov.

Príklad položkového rozpočtu

EK		Skutočnosť k 31. 12. 2017	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Skutočnosť k 31. 12. 2018
	I. Bežný rozpočet - príjmy				
100	DAŇOVÉ PRÍJMY	2 341 994 460,49	2 386 131 395,23	2 502 645 885,84	2 567 008 722,73
	z toho:				
110	Dane z príjmov a kapitálového majetku	1 796 997 498,51	1 842 204 864,79	1 948 012 365,82	2 001 770 369,69
111	z toho: Daň z príjmov fyzickej osoby	1 796 980 327,51	1 842 204 864,79	1 948 012 365,82	2 001 768 327,49
120	Dane z majetku	347 901 975,31	345 452 860,89	349 114 626,57	354 943 731,59
	v tom:				
121	Daň z nehnuteľností	347 898 820,31	345 452 744,89	349 114 626,57	354 943 731,59
	v tom:				
121001	- z pozemkov	89 288 376,06	88 460 743,03	90 789 154,75	89 687 653,52
121002	- zo stavieb	238 209 520,84	237 745 120,56	238 366 693,84	244 519 962,73
121003	- z bytov a nebytových priestorov v bytovom dome	20 400 923,41	19 246 881,30	19 958 777,98	20 736 115,34
130	Dane za tovary a služby	196 745 620,51	198 409 760,55	205 396 209,88	210 069 599,23
	z toho:				
133	Dane za špecifické služby	196 184 071,40	197 965 069,78	204 928 367,71	209 541 958,33
134	Dane z používania tovarov a z povolenia na výkon činnosti	460 322,44	409 382,77	429 774,34	438 165,26
139	Iné dane za tovary a služby	39 611,90	5 308,00	8 067,83	17 521,34
160	Sankcie uložené v daňovom konaní	340 384,53	63 909,00	121 651,07	223 989,72

- ▶ Pri metóde tvorby rozpočtu pri stanovených finančných limitoch je stanovený celkový objem výdavkov. Po určení položiek, ktoré nie je možné ovplyvniť (mandatórne výdavky), sa prispôsobujú ostatné položky tak, aby bol celkový rozpočet vyrovnaný.
- ▶ Pri metóde tvorby rozpočtu pri stanovených vecných limitoch sa definujú niektoré limity pre vecné vstupy, napríklad počet pracovníkov.
- ▶ Tvorba približného rozpočtu je charakteristická tým, že zostavovateľ sa nesnaží definovať presne každú položku, ale zostavuje približný rozpočet, schopný reagovať na zmeny v dopyte, zdrojoch a pod.

- **Rozpočtovanie založené na nule** berie za základ vyhodnocovania činností najmä výstupy a každoročné prehodnocovanie rozpočtovaných činností z hľadiska vynaložených prostriedkov.
- Zostavenie rozpočtu sa realizuje zoradením aktivít podľa stanovených priorít až do výšky krytia príjmami rozpočtu.
- Táto metóda sa používa najmä v prípadoch, ak sa zostavujú rozpočty nepravidelných aktivít. Výhodou je reálny a presný rozpočet kopírujúci plán aktivít obce, nevýhodou je časová náročnosť.

- **Výkonové rozpočtovanie** je zamerané na zvýšenie efektívnosti vynakladania prostriedkov rozpočtu, najmä v oblasti poskytovania služieb, prostredníctvom ukazovateľov výkonnosti.
- Zostavovanie rozpočtu by malo prebiehať v štruktúre podľa jednotlivých aktivít samosprávy a nie podľa rozpočtových položiek. Tieto aktivity sa rozdeľujú do skupín podľa jednotlivých samosprávnych funkcií.
- Funkcie sa realizujú prostredníctvom programov. Teda, každý program sa skladá zo skupiny aktivít, ku ktorým sú priradené ukazovatele výkonnosti, za účelom zabezpečenia niektorej zo samosprávnych funkcií.

Programové rozpočtovanie stanovuje výdavky podľa výstupov alebo ich prínosu k plneniu cieľov, ktoré sú dosahované prostredníctvom jednotlivých programov.

Programové rozpočtovanie obsahuje:

- pridelovanie finančných prostriedkov na účel, ktorý je definovaný v určitej oblasti činnosti;
- spájanie pridelovania prostriedkov s dosiahnutím vopred stanovených cieľov.
- Programový rozpočet rozdeľuje výdavky obce (rozpočtové zdroje) medzi jednotlivé programy a ich individuálne aktivity.

Programový rozpočet nie je

- upustenie od kontroly výdavkov
- rušenie platnej štruktúry a obsahu rozpočtov územnej samosprávy podľa zákona č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov

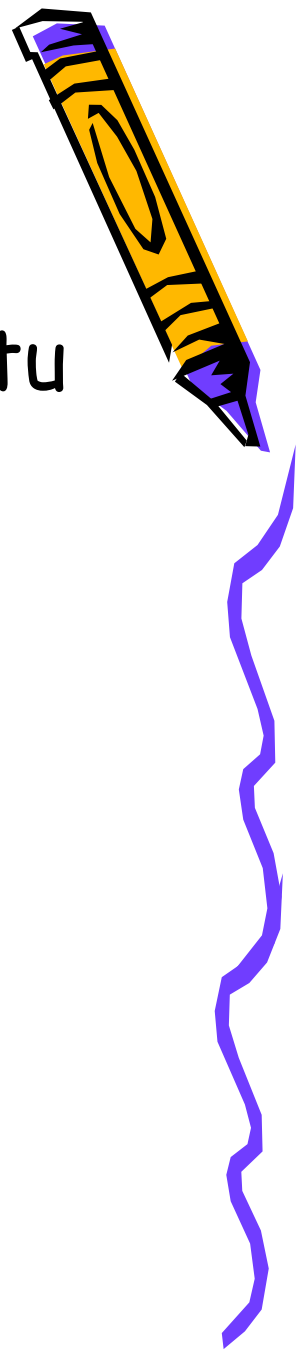

Programový rozpočet prakticky

Prehodnotenie číselnej časti rozpočtu

Doplnenie textovej časti

☑ Kto získa zavedením programového rozpočtovania?

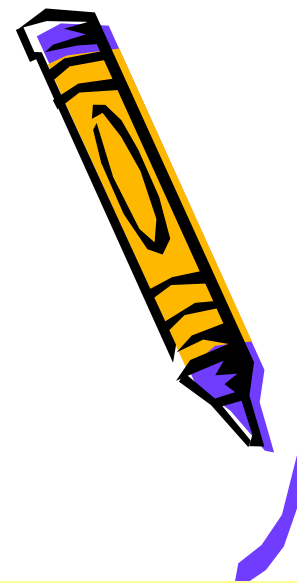
→ Odborné útvary	Argumentačný nástroj pre presadzovanie priorít, hľadanie spôsobov pre skvalitnenie činnosti
→ Pracovníci na úseku ekonomiky	Kvalitnejšie podklady pre prípravu rozpočtu a správ o jeho plnení
→ Zastupiteľstvo	Oveľa viac a kvalitatívne lepších informácií
→ Samospráva	Deklarovanie svojej činnosti a úspechov
→ Verejnosť	Informácie o aktivitách samosprávy
→ Kontrolné orgány	Posudzovanie efektívnosti pri výkone určitých druhov činností

☑ PROGRAMOVÝ ROZPOČET

- ❖ Rozpočet, ktorý alokuje (rozdeľuje) výdavky rozpočtu do jednotlivých programov a jeho častí a kladie dôraz na prezentáciu plánovaných a dosahovaných výstupov a výsledkov
- ❖ Doplňa mozaiku údajov o rozpočte, obsahuje

1. **ZÁMER** vyjadruje očakávaný pozitívny dopad dlhodobého plnenia príslušných cieľov = budúci stav, ktorý chceme dosiahnuť

Program: Vzdelávanie Moderné a úspešné školy rešpektujúce potreby a záujmy žiakov

Školy a školské zariadenia pre 21. storočie

Program: Sociálne služby Účinná sociálna sieť pre všetky handicapované skupiny obyvateľstva

Obec bez sociálneho vylúčenia

Program: Komunikácie Bezpečné a kvalitné miestne komunikácie

Vybudované a upravené chodníky pre peších aj cyklistov

Program: Doprava Dopravný systém orientovaný na zákazníkov

Zabezpečená dostupnosť MHD pre všetky časti mesta 24 hodín denne

2. CIEĽ = forma na vyjadrenie výstupu alebo výsledku, prostredníctvom ktorého sa dosahuje plnenie zámeru

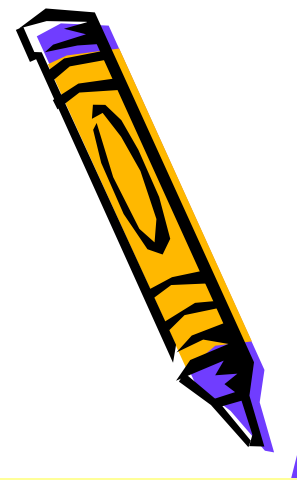
→ výstupové, krátkodobé výsledkové, strednodobé výsledkové

<u>Výstupové ciele</u>	Zabezpečiť propagáciu mesta na veľtrhoch a výstavách
Konkrétne výstupy – tovary a služby	Zabezpečiť flexibilné vydávanie stavebných povolení
<u>Krátkodobé výsledkové ciele</u>	Zvýšiť návštevnosť kultúrnych zariadení mesta
Okamžité výsledky - do 1 roka	Zvýšiť počet účastníkov verejných športových aktivít
<u>Strednodobé výsledkové ciele</u>	Zvýšiť podiel prijatých žiakov ZŠ na stredné školy
Výsledky za obdobie viac ako 1 rok	Zvýšiť dopravnú obslužnosť mesta

3. MERATEĽNÝ UKAZOVATEĽ

= nástroj na monitorovanie a hodnotenie plnenia cieľa, resp. pokroku pri plnení cieľa

<u>Ukazovateľ výstupu</u>	Počet žiakov ZŠ
Počet	Dĺžka udržiavaných ciest
<u>Ukazovateľ nákladov / efektívnosti</u>	Náklady na žiaka základnej školy
Jednotkové náklady	Náklady (priemerné) na 1 km vybudovanej cesty
<u>Ukazovateľ kvality</u>	% žiakov spokojných s CVČ
Výstup z hľadiska spoľahlivosti, presnosti, spokojnosti	% vodičov spokojných so zimnou údržbou komunikácií
<u>Ukazovateľ výsledku</u>	% zvýšenie prepravených osôb MHD
Účinnosť riešenia problému	% zvýšenia kapacity v domovoch dôchodcov pre seniorov

4. ZODPOVEDNOSŤ

= zodpovednosť za prípravu rozpočtu, jeho finančné a programové plnenie vrátane plnenia cieľov

→ Súčasť programového rozpočtovania

5. ALOKÁCIA VÝDAVKOV

= zatriedenie rozpočtových výdavkov k relevantným prvkom/projektom, podprogramom a programom

6. POPIS VÝDAVKOV

= slovný popis zmyslu a obsahu realizovaných výdavkov voči stanoveným cieľom

Ako zostaviť programový rozpočet?

PROGRAMOVÁ ŠTRUKTÚRA

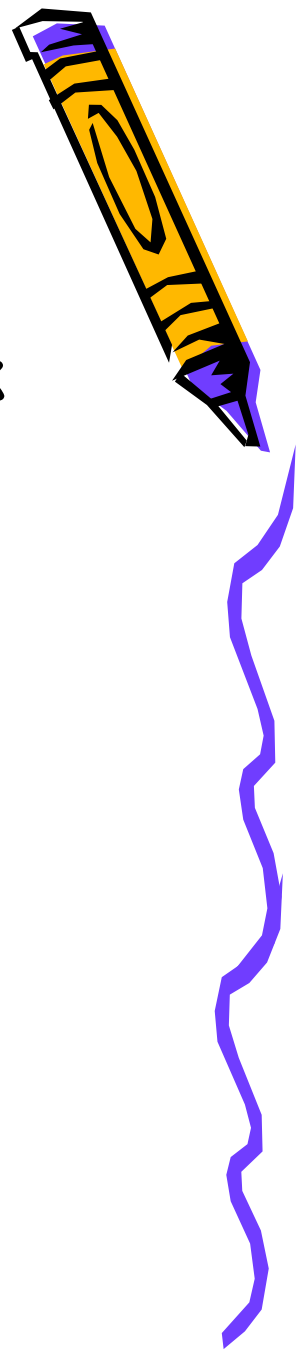
✓ = logická, hierarchicky usporiadaná konštrukcia, účelne vytváraná vo vzťahu k zámerom a cieľom subjektu samosprávy

→ Programovú štruktúru tvoria:

⇒ programy

⇒ ⇒ podprogramy

⇒ ⇒ ⇒ prvky a/alebo projekty

☑ PROGRAM

= skupina navzájom súvisiacich aktivít vykonávaných na splnenie definovaných cieľov a zámerov.

= „mini rozpočet“ istej kompetenčnej oblasti

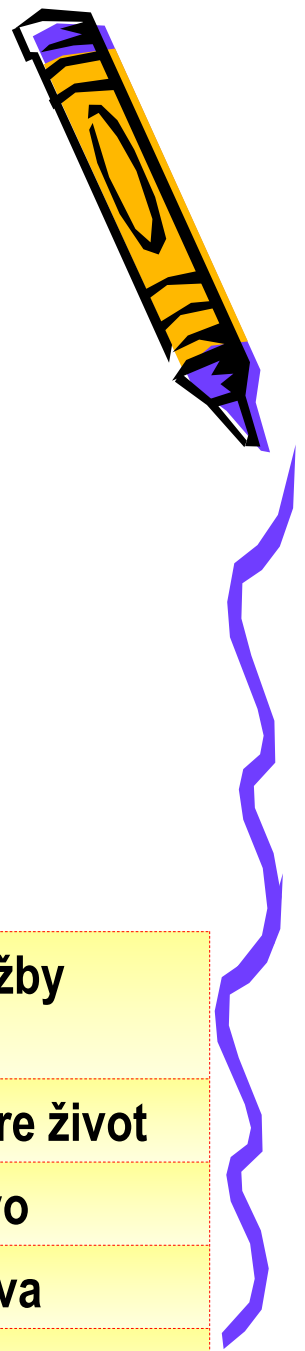
→ Obsahuje zámery, ciele, merateľné ukazovatele

→ Delí sa na podprogramy, prvky a/alebo projekty

→ Stručný, výstižný názov

Odporúčaný zoznam hlavných programov pre ÚS podľa MF SR

1. Plánovanie, manažment a kontrola	6. Komunikácie	11. Sociálne služby
2. Propagácia a marketing	7. Doprava	12. Prostredie pre život
3. Interné služby	8. Vzdelávanie	13. Zdravotníctvo
4. Služby občanom	9. Šport	14. Administratíva
5. Bezpečnosť	10. Kultúra	

☑ PODPROGRAM

= ucelená časť programu, obsahuje vzájomne súvisiace aktivity

= zvyšuje transparentnosť programu

→ Môže obsahovať zámer, obsahuje ciele, merateľné ukazovatele

→ Delí sa na prvky a/alebo projekty

→ Stručný, výstižný názov

Príklady programov a podprogramov:

Program	Podprogram	Podprogram	Podprogram
Vzdelávanie	1. Základné školy	2. Zariadenia školského stravovania	3. Školský klub
Kultúra	1. Mestské kultúrne stredisko	2. Kino	3. Divadlo
Komunikácie	1. Správa a údržba komunikácií	2. Výstavba a rekonštrukcia komunikácií	

☑ PRVOK

= časovo neohraničená bežná aktivita

→ obsahuje ciele, merateľné ukazovatele

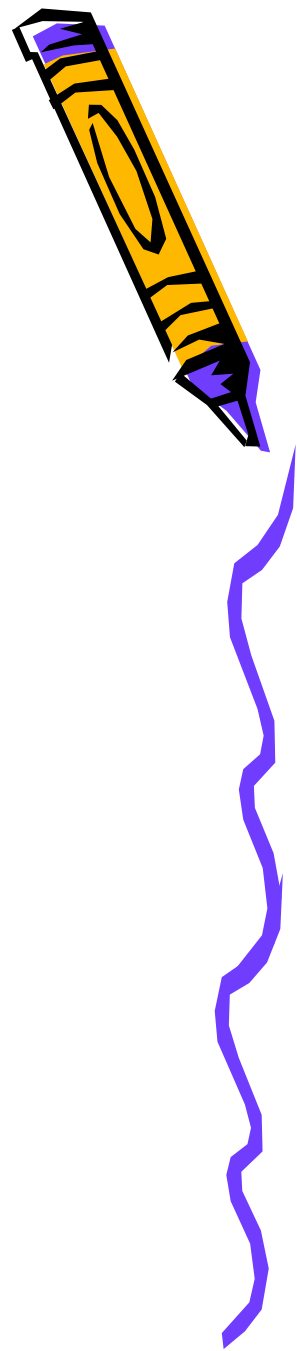
→ Stručný, výstižný názov

☑ PROJEKT

= časovo ohraničená bežná aktivita,
produkuje špecifický tovar alebo službu

→ obsahuje ciele, merateľné ukazovatele

→ Stručný, výstižný názov

Vzor programového rozpočtu podľa metodiky MF SR

Program 8: VZDELÁVANIE

Zámer: Školy a školské zariadenia pre 21. storočie

	2018	2019	2020
Rozpočet programu v tis. EUR	54 720	64 050	64 965

Komentár k programu:

.... vytvára podmienky na výchovu a vzdelávanie a na plnenie povinnej školskej dochádzky v základných školách, podmienky na zabezpečenie výchovy a vzdelávania detí a žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami, detí a žiakov s mimoriadnym nadaním a talentom v školách a v školských zariadeniach a materských školách, ktorých je zriaďovateľom.

Program Vzdelávanie predstavuje činnosti a aktivity realizované v rámci podprogramov Základné školy, Materské školy, Zariadenia školského stravovania, Školské kluby a Centrum voľného času

Podprogram 8.1: Základné školy

Zámer: Vzdelávací systém rešpektujúci požiadavky obyvateľov mesta

	2018	2019	2020
Rozpočet podprogramu v tis. EUR	41 120	46 830	48 065

MČ Brno střed | Rozpočet na rok 2021

Stav ke dni 31.12.2021

ŠKOLSTVÍ

Čerpání finančních prostředků

(V TISÍCÍCH KČ)

Z CELKOVÉHO ROZPOČTU MĚSTA

17.61%

ROZPOČET SCHVÁLENÝ

104 541

ROZPOČET UPRAVENÝ

151 749 939.09

SKUTEČNÉ ČERPÁNÍ

116 473

SKUTEČNÉ ČERPÁNÍ K UPRAVENÉMU ROZPOČTU %

Čerpání finančních prostředků v odvětví (V TISÍCÍCH KČ)

ODVĚTVÍ ↕	ROZPOČET SCHVÁLENÝ ↕	ROZPOČET UPRAVENÝ ↕	SKUTEČNÉ ČERPÁNÍ ↕	SK K RU % ↕	
Základní školy	75 220 000.00	115 554 939.09	81 557 620.52	70.58	<div style="width: 70.58%;"></div>
Mateřské školy	16 431 000.00	23 097 000.00	21 875 538.61	94.71	<div style="width: 94.71%;"></div>
Školní stravování	12 810 000.00	13 098 000.00	13 040 002.72	99.56	<div style="width: 99.56%;"></div>
Ostatní záležitosti základního vzdělání	40 000.00	0.00	0.00		
Záležitosti zájmového vzdělávání jinde	40 000.00	0.00	0.00		
CELKEM	104 541 000.00	151 749 939.09	116 473 161.85	76.75	<div style="width: 76.75%;"></div>

KULTURA

Čerpání finančních prostředků

(v tisících Kč)

Z CELKOVÉHO ROZPOČTU MĚSTA

3.44%

ROZPOČET SCHVÁLENÝ

25 318 000.00

ROZPOČET UPRAVENÝ

29 654 000.00

SKUTEČNÉ ČERPÁNÍ

28 035 707.82

SKUTEČNÉ ČERPÁNÍ K UPRAVENÉMU
ROZPOČTU %

Čerpání finančních prostředků v odvětví (v tisících Kč)

ODVĚTVÍ ↕	ROZPOČET SCHVÁLENÝ ↕	ROZPOČET UPRAVENÝ ↕	SKUTEČNÉ ČERPÁNÍ ↕	SK K RU % ↕
Zájmová činnost v kultuře	21 455 000.00	23 912 000.00	23 910 382.82	99.99
Ostatní záležitosti kultury	1 209 000.00	2 843 000.00	1 874 321.48	65.93
Ostatní záležitosti sdělovacích prostředků	1 910 000.00	1 910 000.00	1 602 485.00	83.90
Hudební činnost	146 000.00	388 000.00	341 000.00	87.89
Ostatní záležitosti kultury, církví a sděl. prostř.	451 000.00	379 000.00	101 018.52	26.65
Divadelní činnost	56 000.00	136 000.00	129 500.00	95.22
Pořízení, zachování a obnova hodnot nár	0.00	30 000.00	30 000.00	100.00
Výstavní činnosti v kultuře	10 000.00	29 000.00	20 000.00	68.97
Film. tvorba, distribuce, kina a shrom. audio	61 000.00	27 000.00	27 000.00	100.00
Činnosti muzeí a galerií	20 000.00	0.00	0.00	
CELKEM	25 318 000.00	29 654 000.00	28 035 707.82	94.54

MČ Brno střed | Rozpočet na rok 2021

Stav ke dni 31.12.2021

ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

Čerpání finančních prostředků

(V TISÍCÍCH KČ)

Z CELKOVÉHO ROZPOČTU MĚSTA

22.51%

ROZPOČET SCHVÁLENÝ
48 977 000.00

ROZPOČET UPRAVENÝ
194 000 509.00

SKUTEČNÉ ČERPÁNÍ
56 836 322.54

SKUTEČNÉ ČERPÁNÍ K UPRAVENÉMU
ROZPOČTU %

Čerpání finančních prostředků v odvětví (V TISÍCÍCH KČ)

ODVĚTVÍ ↕	ROZPOČET SCHVÁLENÝ ↕	ROZPOČET UPRAVENÝ ↕	SKUTEČNÉ ČERPÁNÍ ↕	SK K RU % ↕	
Péče o vzhled obcí a veřejnou zeleň	34 577 000.00	179 246 509.00	42 595 912.87	23.76	<div style="width: 23.76%;"></div>
Sběr a svoz komunálních odpadů	13 680 000.00	13 954 000.00	13 517 927.37	96.87	<div style="width: 96.87%;"></div>
Ostatní činnosti k ochraně přírody a krajiny	450 000.00	450 000.00	434 901.60	96.64	<div style="width: 96.64%;"></div>
Ostatní nakládání s odpady	250 000.00	330 000.00	287 580.70	87.15	<div style="width: 87.15%;"></div>
Ekologická výchova a osvěta	20 000.00	20 000.00	0.00	0.00	<div style="width: 0%;"></div>
CELKEM	48 977 000.00	194 000 509.00	56 836 322.54	29.30	<div style="width: 29.30%;"></div>

SOCIÁLNÍ SLUŽBY**Čerpání finančních prostředků**

(v tisících Kč)

Z CELKOVÉHO ROZPOČTU MĚSTA

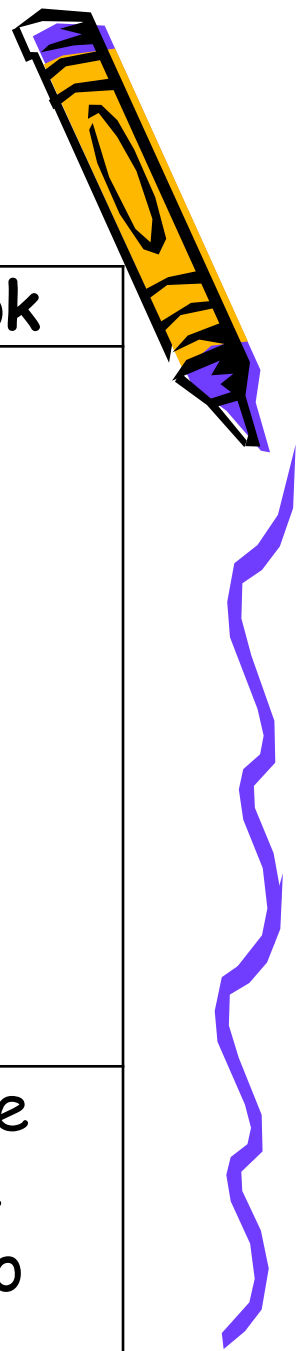
2.69%

ROZPOČET SCHVÁLENÝ	ROZPOČET UPRAVENÝ	SKUTEČNÉ ČERPÁNÍ	SKUTEČNÉ ČERPÁNÍ K UPRAVENÉMU ROZPOČTU %
2 564 000.00	23 207 978.80	24 508 834.22	106%

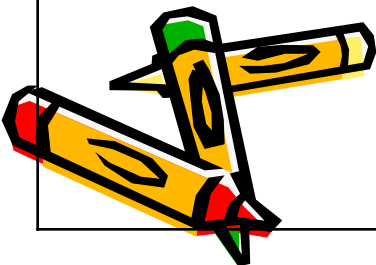
Čerpání finančních prostředků v odvětví (v tisících Kč)

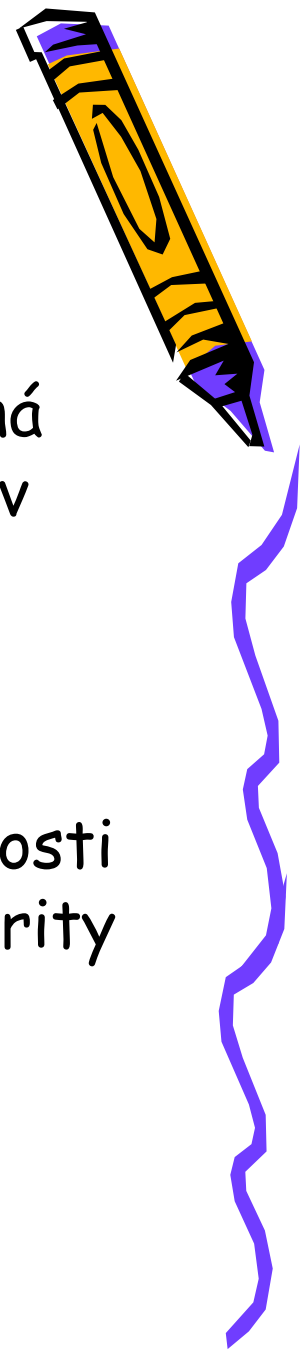
ODVĚTVÍ	ROZPOČET SCHVÁLENÝ	ROZPOČET UPRAVENÝ	SKUTEČNÉ ČERPÁNÍ	SK K RU %
Zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc	374 000.00	19 353 898.00	21 214 811.66	109.62
Osobní asist., peč.služba a podpora	1 765 000.00	1 720 000.00	1 502 701.00	87.37
Ostatní služby a činnosti v oblasti soc.	35 000.00	828 000.00	722 948.56	87.31
Ostatní sociální péče a pomoc rodině a	25 000.00	740 000.00	667 143.00	90.15
Ost.soc.péče a pomoc ostatním	0.00	257 080.80	118 330.00	46.03
Ostatní služby a činnosti v oblasti sociální péče	235 000.00	199 000.00	178 900.00	89.90
Sociální rehabilitace	0.00	69 000.00	69 000.00	100.00
Azyl.domy, nízkoprahová denní centra a	0.00	25 000.00	25 000.00	100.00
Odborné sociální poradenství	0.00	10 000.00	10 000.00	100.00
Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež	30 000.00	6 000.00	0.00	0.00
Domovy pro osoby se zdr. post. a domovy se	65 000.00	0.00	0.00	
Ostatní výdaje související se	25 000.00	0.00	0.00	
Ostatní záležitosti soc.věcí a politiky	10 000.00	0.00	0.00	
CELKEM	2 564 000.00	23 207 978.80	24 508 834.22	105.61

Minulý rok	Bežný rok	Budúci rok
Príprava a tvorba rozpočtu		
Prerokovanie a schválenie do 31.12.		
	Realizácia	
	Kontrola a hodnotenie plnenia rozpočtu	
		Prerokovanie a schválenie záverečného účtu

Príprava a tvorba rozpočtu

Zahrňuje spravidla nasledovné kroky:

- definovanie východísk rozpočtu (predpokladaná miera inflácie, reálny rast alebo pokles príjmov obecného rozpočtu a pod.),
- vypracovanie a predloženie prvého návrhu odhadovaných príjmov a výdavkov,
- analýza predloženého návrhu z hľadiska presnosti odhadu výšky a oprávnenosti výdavkov, na priority ale aj možnosti úspor,
- formulácia alternatív rozpočtu.

Prerokovanie a schválenie rozpočtu

Návrh rozpočtu obce zvyčajne:

- sa prerokuje v komisiách obecného zastupiteľstva, ktoré k nemu dávajú stanovisko,
- sa prerokuje v obecnej rade, ktorá predkladá svoje stanovisko obecnému zastupiteľstvu,
- hlavný kontrolór obce predkladá pred schválením rozpočtu obecným zastupiteľstvom stanovisko k návrhu,
- predkladá na schválenie obecnému zastupiteľstvu spolu so stanoviskom obecnej rady starosta,
- sa schvaľuje nadpolovičnou väčšinou všetkých poslancov.

- **Realizácia rozpočtu** znamená hospodárenie podľa schváleného rozpočtu behom rozpočtového obdobia.
- **Kontrola a hodnotenie plnenia rozpočtu.** Neoddeliteľnou súčasťou riadenia obce je právne účinná a cieľavedomá kontrola, ktorá by mala prispievať k zvyšovaniu efektívneho využitia majetku a financií obce, ako aj ku skvalitneniu poskytovania služieb občanom.
- **Prerokovanie a schválenie záverečného účtu.** Po skončení kalendárneho roka obce údaje o rozpočtovom hospodárení súhrnne spracujú do záverečného účtu obce.

Rozpočtové provizórium obce

- ▶ V prípade, že nie je rozpočet obce na nasledujúci rozpočtový rok schválený obecným zastupiteľstvom do 31. decembra bežného roka, spravuje sa rozpočtové hospodárenie obce v dobe od 1. januára rozpočtového roka do schválenia rozpočtu obce rozpočtovým provizóriom.
- ▶ Výdavky nesmú v každom mesiaci rozpočtového roka prekročiť $1/12$ celkových výdavkov rozpočtu obce schváleného na predchádzajúci rozpočtový rok.

Ozdravný režim

- Ak následkom nedodržovania pravidiel rozpočtového hospodárenia dôjde k platobnej neschopnosti obce a bude tým ohrozené poskytovanie základných služieb občanom, **obec je zo zákona povinná uplatniť inštitút ozdravného režimu**. Ozdravný režim predchádza zavedeniu nútenej správy.
- Obec je povinná zaviesť ozdravný režim ak:
- celková výška záväzkov po lehote splatnosti presiahne 15% skutočných, bežných príjmov obce predchádzajúceho rozpočtového roka a ak
- neuhradila niektorý uznaný záväzok do 60 dní odo dňa jeho splatnosti.

Nútená správa

- Ministerstvo financií SR je oprávnené rozhodnúť o zavedení nútenej správy nad obcou.
- V prípade, ak obec:
 - nesplní povinnosť a nezavedie ozdravný režim, alebo
 - ak ozdravný režim zavedený obcou po skončení hospodárenia v ozdravnom režime nenastala náprava
- Núteného správcu určí ministerstvo financií SR.

Nútená správa

- Počas nútenej správy všetky príjmy obce plynú na osobitný účet nútenej správy. Obec môže použiť finančné prostriedky z účtu len s predchádzajúcim písomným súhlasom núteného správcu.
- Na základe zistených skutočností je nútený správca oprávnený požadovať od orgánov obce prijatie programu na konsolidáciu hospodárenia obce vrátane organizačných a personálnych opatrení.

Nútená správa

- ▶ Obec je povinná do 30 dní od doručenia rozhodnutia o zavedení nútenej správy zostaviť a schváliť krízový rozpočet na obdobie do konca rozpočtového roka, podľa ktorého bude obec hospodáriť.
- ▶ Ak sa nútená správa neskončí v príslušnom rozpočtovom roku, obec je povinná do 31. decembra bežného roka zostaviť a schváliť krízový rozpočet aj na nasledujúci rozpočtový rok.
- ▶ Ak obec neschváli krízový rozpočet, hospodári podľa krízového rozpočtu zostaveného núteným správcom.

Ministerstvo financií o zrušení nútenej správy rozhoduje na základe návrhu núteného správcu alebo žiadosti obce alebo ak zistí, že pominuli dôvody na jej trvanie.

Ďakujem za pozornosť

Viera.Papcunova@econ.muni.cz

